GROEN
ONTWIKKEL
FONDS
BRABANT

Jaarplan 2020

1 november 2019

Woord vooraf

Voor je ligt het jaarplan 2020 van **Groen Ontwikkelfonds Brabant bv** met als titel **"NIKS KALM, GAS D'R OP".**

Misschien niet helemaal wat je verwacht bij **Groen Ontwikkelfonds Brabant**, *maar het geeft de urgentie aan, die wij voelen. De urgentie om natuurmeters*[2] in Brabant te maken.
Het nieuwe bestuursakkoord van de provincie Noord-Brabant roept op tot versnelling bij de realisatie van het Natuurnetwerk. Daar sluiten wij ons uiteraard graag bij aan. Wij doen niets liever dan in 2020 extra gas geven!

Maar hoe dan?
Daarover lees je meer in dit jaarplan. Althans, over de rol die Groen Ontwikkelfonds Brabant op zich wil nemen. Uiteraard zijn er meer partijen, die kunnen of moeten bijdragen aan de versnellingsopgave, zoals de manifestpartijen en de Werkeenheid.
Dit jaarplan gaat over de (potentiële) versnellingsbijdrage van het Groen Ontwikkelfonds Brabant.

Omdat over een aantal van onze, eerder ingediende versnellingsplannen, nog geen besluit is genomen door de provincie Noord-Brabant hebben wij in dit jaarplan twee scenario's opgenomen:

- **de basisvariant versnelling**
- **de plusvariant versnelling**

Over de basisvariant is overeenstemming.
Het is aan de provincie Noord-Brabant om wel of niet in te stemmen met (onderdelen) van de plusvariant. Wij zijn overtuigd dat de plusvariant een hele stevige impuls kan vormen voor het realiseren van de gewenste versnelling van de realisatie van het Natuurnetwerk.

We zoomen in dit jaarverslag vooral in op de versnellingsopgave. Uiteraard gebeurt er veel meer, maar we willen het jaarplan niet gebruiken om alles op te schrijven wat we doen. Als u meer wilt weten, dan nodigen wij u van harte uit om contact met ons op te nemen! We vertellen u graag hoe we het verschil willen en kunnen maken. Ook via onze website en sociale media communiceren wij actief over onze aanpak en resultaten.

Wij zijn benieuwd naar de reactie van de provincie op onze plus-variant.
Ondertussen geven wij alvast gas!

Wij hebben er zin in om, samen met vele andere betrokkenen, het Brabants Natuurnetwerk te realiseren.

Namens het kernteam van het Groen Ontwikkelfonds Brabant,

Anne, Tom, Cindy, Petra, Roy, Jiri, Bernard, Angelo, Rianne, Anton, Giudo, Erik, Hendri, Diederik en Mary

Versnelling!
Hoe dan?

Het nieuwe bestuursakkoord van de provincie Noord-Brabant roept op tot versnelling van de realisatie van het Natuurnetwerk in Brabant. Die oproep is niet aan dovemansoren gericht. Wij voelen ons uitgedaagd. In dit jaarplan 2020 besteden we daarom veel aandacht aan de gevraagde versnelling. Want de grote vraag is natuurlijk: hoe dan?

In dit plan hebben wij, in antwoord op het bestuursakkoord, twee scenario's uitgewerkt: een basisvariant versnelling en een plusvariant variant.

Basisvariant versnelling

Erop af!

Om het natuurnetwerk uiterlijk 2027 gerealiseerd te hebben, moet '**erop af**' de basishouding zijn van Groen Ontwikkelfonds Brabant.
Met andere woorden: proactief en vasthoudend op zoek naar potentiële nieuwe initiatiefnemers en investeren in bestaande én nieuwe netwerken.

Om het natuurnetwerk te realiseren hebben we, naast de manifestpartijen, ook veel **nieuwe initiatiefnemers** nodig.
Dit vraagt dus om het steeds opnieuw aanboren en onderhouden van **nieuwe**, ook niet altijd voor de hand liggende, **netwerken.** Denk bijvoorbeeld aan nieuwe startups van agrarische ondernemers, die op een nieuwe manier willen boeren met bijvoorbeeld de aanleg van voedselbossen.
Kansrijk voor de realisatie van het Natuurnetwerk Brabant is de samenwerking met partijen die zich richten op een transitie in de landbouw, energietransitie en watervraagstukken. We gaan in 2020 fors meer tijd investeren in het proactief opzoeken van deze netwerken en partijen. Goede voorbeelden kunnen als inspiratie dienen voor anderen. We gaan daarom, samen met deze pionierende initiatiefnemers, op zoek naar mogelijkheden om ook andere initiatiefnemers te enthousiasmeren. Zo kan een succesvolle 'pilot' als stimulans dienen voor veel andere initiatiefnemers.

We zoeken de samenwerking met de **Brabantse gemeenten,** zowel ambtelijk als bestuurlijk. De gemeenten zijn kansrijke bondgenoten bij het realiseren van het Natuurnetwerk Brabant. Dat doen we gericht (denk aan het benaderen van gemeenten met een grote resterende natuuropgave) en op basis van kansen die zich voordoen door aansluiting te zoeken bij projecten waar gemeenten mee aan de slag gaan, bijvoorbeeld in het kader van vitaal buitengebied, vrijkomende agrarische bebouwingen, transitie landbouw en/of wateropgaven.
Enkele gemeenten geven al het goede voorbeeld. Die voorbeelden gaan we ook publicitair benutten. Goed voorbeeld doet immers goed volgen. Indien gemeenten interesse hebben om aansluiting te zoeken bij het Natuurnetwerk Brabant, is ondersteuning bij de nadere uitwerking van hun plannen door de Werkeenheid van groot belang. Wij gaan hen dan uiteraard actief wijzen op de mogelijkheid om advies in te winnen bij de Werkeenheid, die daarop worden voorbereid.

Uiteraard werken we ook intensief samen met de **manifestpartijen**. Meer dan in het verleden gaan we er direct op af als we signaleren dat het in de uitvoering niet goed gaat. Zo proberen we praktische knelpunten direct op te lossen en indien noodzakelijk bestuurlijk aan te kaarten.
We willen continue leren van wat goed gaat en van wat niet goed gaat. In 2019 hebben we hiermee positieve ervaringen opgedaan. Daarom gaan we ook in 2020 enkele leersessies organiseren met uitvoerende medewerkers van de manifestpartijen. We willen weten wat er beter kan. Indien nodig passen we bestaande afspraken en werkprocessen aan. Mocht het nodig zijn dan leggen we onze verbeterplannen voor aan de beslissers.

Initiatiefnemers helpen bij zoeken grond voor natuurinitiatief

Het aantal keren dat we benaderd worden door mensen die grond zoeken voor hun (ondernemend) natuurinitiatief is legio. Slecht een klein deel van deze natuur-initiatiefnemers is geholpen met de grondposities van Groen Ontwikkelfonds Brabant, die via een openbare procedure op de markt komt. Een groot deel echter niet. Tot op heden bieden we geen actieve ondersteuning aan deze initiatiefnemers. We willen de kansrijke initiatiefnemers helpen bij hun zoektocht. Niet door het initiatief over te nemen. Dat blijft immers hun eigen verantwoordelijkheid. Maar wel door:

- algemene informatie op onze website te plaatsen die relevant is voor de zoektocht naar grond voor een Brabants natuurinitiatief;
- praktische hulp te bieden op basis van onder andere lokale kennis van de grondmarkt;
- een digitale ontmoetingsplek “natuurinitiatief zoekt NNB-grond” te faciliteren, waar natuurinitiatieven zich kunnen presenteren en grondeigenaren kunnen zoeken naar interessante partners;
- op provinciaal niveau contact leggen met makelaars, zodat ze kennis kunnen nemen van deze nieuwe én groeiende markt.

Stevig inzetten op ondernemen met natuur

Het Ondernemend Natuurnetwerk (ONNB) is van groot belang om de gehele opdracht van het Groen Ontwikkelfonds Brabant te kunnen realiseren. Natuur realiseren met 50% eigen financiering gaat niet lukken zonder het ONNB. Er is daarom fors meer focus op ondernemerschap nodig. Concreet betekent dit:

- belemmeringen wegnemen, zodat de koplopers die de stap naar ONNB willen en durven maken ook daadwerkelijk worden geholpen. Ondernemen met natuur is nu allesbehalve een eenvoudige opgave. Allerlei belemmeringen en onduidelijkheden staan nog te vaak de succesvolle uitvoering van ONNB-plannen in de weg. Dat móet anders!;
  Het Groen Ontwikkelfonds Brabant gaat in 2020 daarom stevig inzetten om de onzekerheden, samen met anderen, te reduceren. In 2019 heeft deze aanpak tot succes geleid in het creëren van duidelijkheid omtrent de fiscale behandeling bij de belastingdienst:
- criteria voor Ondernemend Natuurnetwerk verduidelijken, zonder ze aan te scherpen. Op een aantal minimale eisen is verduidelijking nodig, zoals op het gebied van wat wél mag ten aanzien van bemesting en het gebruik van (biologische) bestrijdingsmiddelen;

- integrale advisering en stevige begeleiding op één plek beleggen, namelijk bij de Werkeenheid Natuurnetwerk. De Werkeenheid moet hét kenniscentrum voor ONNB worden. Belangrijke voorwaarde is uiteraard dat deze adviseurs deze nieuwe vraag aankunnen én met enthousiasme het ONNB-concept uitdragen.

Zowel bij de traditionele agrarische sector als bij de natuurprofessionals is helaas nog geen sprake van groot enthousiasme over dit concept. Door de succesvolle voorbeelden, ook publicitair, breed uit te meten in onze netwerken willen we een actieve bijdrage leveren aan het succes van dit concept.

Naast voedselproductie & natuur zijn er meer kansen voor ondernemen met natuur. Kansrijk voor Brabant zijn:

- *natuur & energie*
- *natuur & vrijetijdseconomie*
- *natuur & wonen*

De eerste pilots *natuur & energie* vorderen gestaag. Hopelijk geven deze eerste pilots aanleiding om deze 'duo-doelen-aanpak' verder uit te bouwen. Dat gemeenten aandacht hebben voor de energietransitie kan worden benut om ook de realisatie van nieuwe natuur, in combinatie met de opwekking van duurzame energie, te versnellen.

Momenteel zijn we op enkele locaties in gesprek over de mogelijkheden voor *natuur & vrijetijdseconomie*. We denken dat er meer resultaat te halen is door hier meer energie in te steken (goede voorbeelden uitlichten en actief op zoek naar potentiele natuur-en-recreatie-ondernemers).

In het jaarplan 2019 van Groen Ontwikkelfonds Brabant is het idee *natuurontwikkeling* & *wonen* aangekondigd. Het combineert betaalbaar ecologisch wonen met het financieren en duurzaam beheren van nieuwe natuur. Het is een kans voor nieuw en eigentijds eigenaarschap in het buitengebied.
Dit idee wordt momenteel verder uitgewerkt en binnenkort besproken met de gedeputeerden, die wonen, ruimtelijke ordening en natuur in hun portefeuilles hebben. Groen Ontwikkelfonds Brabant wil vervolgens een aantal pilots uitvoeren, waarbij dit idee op de praktische haalbaarheid wordt getoetst. Vanuit de gedachte dat 'we al doende leren'.

Daar waar zich nieuwe praktijkkansen voordoen voor natuur & economie gaan we daar actief mee aan de slag.

Intensiveren aankopen (ruil)grond door GOB

Sinds begin 2018 heeft Groen Ontwikkelfonds Brabant meer (financiële) armslag om grond aan te kopen. Dat begint zijn vruchten af te werpen. We krijgen veel signalen dat eigenaren hun grond, al dan niet met een gebouw, willen verkopen.
Het verkrijgen van geschikte grondposities (ruilgrond en grond in het Natuurnetwerk) is vaak cruciaal voor de aanleg van nieuwe natuur. Deze werkwijze verdient daarom intensivering. Vooralsnog vraagt dit alleen om uitbreiding van de personele capaciteit. De beschikbare budgetten voor de feitelijke aankopen zijn op dit moment toereikend.
We zetten de extra formatie in om:

- in twee, zorgvuldig gekozen, extra uitnodigingsgebieden een actieve grondverwerving op te starten. Dus zelf de boer op! Mogelijk aangevuld met kavelruilen om de grondeigenaren op de goede plek te ruilen;
- gronden aan te kopen in het kader van de gebiedsafspraken met de trekkers in de verschillende gebieden (manifestpartijen). Per gebied zijn/worden afspraken gemaakt over de aankoop van gronden door Groen Ontwikkelfonds Brabant. De basisafspraak met de manifestpartijen is dat ons fonds beschikbaar is voor het aankopen van ruilgrond. Steeds vaker worden we echter benaderd door manifestpartijen om ook percelen binnen het Natuurnetwerk Brabant te kopen. In de opstartfase van de gebiedsprocessen is dit geen probleem, mits de omvang hiervan beperkt blijft. Dit vraagt echter wel om een zorgvuldige monitoring, aangezien dit een structurele vraag lijkt te zijn, en daarmee grote gevolgen zal hebben voor de huidige businesscase van Groen Ontwikkelfonds Brabant;

Meerjarige pacht

Natuur realiseren is een kapitaalintensieve opgave. De forse investeringen hebben voornamelijk te maken met het verwerven van de grond. Onze ervaring (opgedaan in 2019) leert dat er initiatiefnemers zijn die wél natuur, al dan niet met een ondernemend verdienmodel, willen realiseren, maar om financiële redenen (nog) geen eigenaar kunnen of willen worden van de grond.
Daarom gaan we:

- op vooralsnog 200 hectare ruimte geven aan initiatiefnemers om grond niet te kopen, maar meerjarig te pachten (uiteraard met passende pachtprijs), al dan niet met het eerste recht van koop. Hiermee worden deze initiatiefnemers in staat gesteld om hun natuurplannen te realiseren. Groen Ontwikkelfonds Brabant heeft een concreet plan van aanpak uitgewerkt met een concreet voorstel. Hierover dient nog besluitvorming plaatst te vinden;
- op zoek naar mogelijkheden om de krachten te bundelen van private en publieke grondeigenaren in grondcoöperaties, met duurzame gronduitgifte -en dus niet winstbejag- als belangrijkste doel.

Benutten kansen van private geldstromen (op fondsniveau)

Er zijn in Nederland veel mensen, organisaties en fondsen die natuur een warm hart toedragen. Sommigen zijn zelf ook actief in de natuurontwikkeling. Velen zijn wel bereidheid om geld te investeren in nieuwe natuur, maar ontberen de tijd of hebben niet de ambitie om die natuur vervolgens ook zelf te realiseren en te beheren.
Het is dus de kunst deze private geldstromen te benutten om zo de aanleg van nieuwe natuur in Brabant te (co)financieren.
Het is onze ambitie om dit, daar waar kansen zich voordoen, ook op fondsniveau te realiseren. Bijvoorbeeld in de vorm van een participatie. Dit voorkomt geploeter op projectniveau om de cofinanciering te regelen.
Kortom we benutten de kansen die zich voordoen.

Natuurlijke koppeling met planologische regelgeving

De provincie maakt, in het kader van Ruimtelijke Ordening (RO), veel afspraken met gemeenten over “kwaliteitsverbetering van het landschap”. Daarnaast zijn er andere

regelingen, zoals de Ruimte voor Ruimte en de landgoederenregeling, waarbij RO-instrumenten gekoppeld worden aan natuur en landschap.
Het is het onderzoeken waard of deze RO-regelingen sterker te koppelen is aan (Ondernemend) Natuurnetwerk Brabant.
Bijvoorbeeld de afspraken over kwaliteitsverbetering van het landschap worden nu weliswaar planologisch en -deels- financieel geborgd, maar de realisatie blijkt weerbarstig.

"U creëert een natuur-kans, wij helpen"

We worden met enige regelmaat benaderd door (veelal startende) initiatiefnemers die (ondernemende) nieuwe natuur willen realiseren. Bijvoorbeeld door een voedselbos aan te leggen. Een substantieel deel van deze initiatiefnemers heeft al een concrete locatie in het NNB op het oog. Deze locatie is ook te koop voor hun initiatief (veelal kennen grondeigenaar en initiatiefnemer elkaar vanuit de lokale gemeenschap), maar is er één prangend knelpunt: de nieuwe initiatiefnemers krijgen de grond voor hun plan niet op een reguliere wijze gefinancierd. Voor deze groep van initiatiefnemers willen we in 2020 een pilot starten voor maximaal 50 hectare. We willen initiatiefnemers, die een concrete locatie voor een nieuw natuur-initiatief aandragen, ondersteunen door (uiteraard na inhoudelijke beoordeling van het plan) de grond te kopen en vervolgens aan hen verpachten met een eerste recht van koop. Op deze manier kan de realisatie van het Natuurnetwerk Brabant middels een stevige impuls krijgen en wordt het lokale netwerk optimaal geactiveerd voor natuurontwikkeling. Voorwaarden zijn uiteraard wel dat de grond te koop is en dat er een goed plan onder ligt.

Compensatieverplichtingen van 'op de plank' naar realisatie in Brabant

In Nederland liggen veel compensatieverplichtingen 'op de plank' te wachten op uitvoering[1]. Een goede propositie kan betrokken partijen overtuigen om deze compensatie in Brabant te realiseren. Te denken valt aan compenstatieverlichtingen vanuit het Rijk en/of bedrijven. Het biedt kansen voor de realisatie van nieuwe natuur (0%-categorie). Dit vraagt om een gerichte aanpak en actieve acquisitie.

[1] https://www.rekenkamer.nl/binaries/rekenkamer/documenten/rapporten/2014/04/16/compensatie-van-schade-aan-natuurgebieden/Rapport+Compensatie+schade+natuurgebieden.pdf

https://www.rekenkamer.nl/binaries/rekenkamer/documenten/publicaties/2014/04/16/verantwoording-onderzoeksmethoden/Bijlage+Verantwoording+onderzoeksmethoden.pdf

https://edepot.wur.nl/188326

Plusvariant versnelling

Naast de in scenario 1 (de basisvariant) voorgestelde versnellingsaanpak zijn er meer kansrijke versnellingsmogelijkheden. Die zetten we in dit scenario op een rij. Het is aan de provincie om te beslissen of deze plusvariant dan wel onderdelen ervan aan de opdracht van Groen Ontwikkelfonds Brabant kunnen worden toegevoegd.

PAS

De uitspraak van de Raad van State in het kader van de PAS-maatregelen leidt, zoals het er nu naar uit ziet, tot onder andere het kopen van bedrijven van stoppende boeren in en rondom Natura2000 gebieden. Momenteel is nog onduidelijk hoe de aanpak er precies uit komt te zien en hoe de uitvoering wordt ingevuld.
Groen Ontwikkelfonds Brabant ziet kansen om in de uitvoering van deze aanpak een actieve en stevige rol te spelen. Geef ons de opdracht en we gaan aan de slag!

Groenontwikkelfonds Brabant realiseert zelf nieuwe natuur

De opgave om nieuwe natuur te realiseren is nog fors. Versnelling is mogelijk door een deel van de resterende opgave zelf uit te voeren. Denk aan het aanplanten van nieuwe bosgebieden. Door zelf nieuwe natuur te realiseren en, op enig moment, te verkopen met een verplichting tot instandhouding ervan, leggen we een deel van het beschikbare budget vast in grond, maar versnellen we wél de realisatie. We stellen voor om te starten met een opdracht van 100 hectare. Op basis van een evaluatie kan dan worden bezien of, en zo ja hoe deze opdracht kan worden uitgebreid.
Onderdeel van deze opdracht moet ons inziens zijn om op enig moment voor deze 100 hectare ook aanvullende, mogelijk private, cofinanciering te zoeken, zodat de kostprijs voor nieuwe natuur in de buurt komt van de actuele marktwaarde. Echter, wij willen niet wachten met het realiseren van deze nieuwe natuur totdat de cofinanciering is geregeld, maar parallel aanvullende financiering zoeken[2].

Kavelruil aanjagen en praktisch ondersteunen

Voor de realisatie van nieuwe natuur is op veel locaties kavelruil een interessant én belangrijk instrument. Groen Ontwikkelfonds Brabant heeft een subsidieregeling voor kavelruil. Deze regeling werkt slechts ten dele, zo blijkt uit de in 2019 uitgevoerde evaluatie. Om de kansen van kavelruil optimaal te benutten stellen we voor om:

- in uitnodigingsgebieden waar geen (manifest)partij beschikbaar is om als trekker de kavelruil te organiseren, Groen Ontwikkelfonds Brabant het voortouw te laten nemen tot een kavelruil. De reeds lopende pilot in het gebied Sterkselse Aa bewijst dat met een op uitvoering gerichte focus veel energie kan worden losgemaakt. Deze aanpak willen wij vaker toepassen. We stellen voor om dit in 2020 in twee, goed geselecteerde, aanvullende gebieden op te pakken;
- we willen een klein en ervaren, uitvoerend team oprichten, dat kan worden ingezet voor kavelruilprojecten. Sinds de opheffing van Dienst Landelijk Gebied is de uitvoerende en praktische kennis over kavelruil in Brabant versnipperd geraakt. Op dit moment is elke projectleider bij de manifestpartijen bezig het wiel opnieuw uit te

[2] Habitatbanking: https://edepot.wur.nl/413468

vinden. We stellen voor om enkele fte's beschikbaar te stellen voor de inrichting van een ondersteuningsteam. Dit team kan snel en effectief worden ingezet in de verschillende gebiedsprocessen. Voor een succesvol team zijn naast uiteraard gebiedskennis ook proces- en participatiekennis, kennis van GIS-analyses en communicatievaardigheden noodzakelijk.
Het team kan organisatorisch worden ondergebracht bij Groen Ontwikkelfonds Brabant. Een intensieve samenwerking met de medewerkers grondzaken van Groen Ontwikkelfonds Brabant en de Werkeenheid kan zo worden geborgd.

Vrijwillige CO2-compensatie

Wij hebben de indruk dat een niet onaanzienlijk aantal Brabantse bedrijven en organisaties bereid is om de geproduceerde CO2 vrijwillig te compenseren door dicht bij huis nieuwe natuur aan te leggen. Dichter bij huis zijn de kosten weliswaar hoger dan in landen waar grond en arbeid goedkoper is, maar dichterbij zijn ook de resultaten zichtbaarder voor de lokale en regionale samenleving. Voor veel bedrijven en organisaties is dat laatste een belangrijke overweging. We hebben in de afgelopen tijd enkele bedrijven gesproken over de vrijwillige CO2-compensatie. Zij haken af als ze horen wat ze dan moeten doen: grond kopen, natuur realiseren, subsidie aanvragen, natuur onderhouden, et cetera.
Wij denken dat we nieuwe natuur in Brabant kunnen realiseren door deze bedrijven niet op te zadelen met de verplichting om zelf natuur aan te leggen, maar dat voor hen te doen en gelijktijdig afspraken te maken over de financiële bijdrage en de wijze van zichtbare betrokkenheid. Denk bij dat laatste aan bijvoorbeeld het koppelen van de naam van het bedrijf aan de locatie waar de natuur wordt gerealiseerd. We stellen voor om Groen Ontwikkelfonds Brabant de ruimte te geven om, als start, voor 100 hectare deze kans op te pakken.

Verder intensiveren aanpak grond door GOB in uitnodigingsgebieden

In de basisvariant gaan we aan de slag met een actieve (ruil)grondverwerving in twee, goed gekozen, uitnodigingsgebieden. Het is mogelijk om deze aanpak uit te breiden naar meer uitnodigingsgebieden.

Subsidieregeling (voorheen Investeringsreglement) aanpassen

Onderstaande aanpassingen aan de *subsidieregeling Nieuwe Natuur* kunnen bijdragen aan versnelling:

- mogelijkheid invoegen om een programmabeschikking voor nieuwe natuur af te geven bij meer dan 30 hectare, waarbij meer flexibiliteit mogelijk is ten aanzien van bijvoorbeeld het indienen van het inrichtingsplan, verevening tussen verschillende onderdelen, et cetera;
- meer vrijheid in de keuze van ambitietypes door initiatiefnemers; dus niet meer motiveren waarom afgeweken wordt van het ambitietype op de kaart, maar motiveren waarom, op basis van de kansen voor natuur, voor een bepaald ambitietype wordt gekozen. Sowieso meer ruimte voor het realiseren van bos als ambitietype (expliciet opnemen in subsidieregeling);

Het overwegen waard: kansgericht (ondernemend) Natuurnetwerk realiseren

Versnellen is absoluut haalbaar als er ruimte komt voor het kansgericht ontwikkelen van (ondernemende) natuur. Oftewel: natuur maken op de plek waar een initiatiefnemer dat wil.

Die locaties liggen vaak niet daar waar het Natuurnetwerk Brabant is ingetekend. Soms stroken de ambities van de initiatiefnemer ook niet met de provinciale ambitiekaart. Groen Ontwikkelfonds Brabant heeft hier in 2016 al extra ruimte voor gekregen.
Aanvullende opties voor versnelling zijn:

- ruimte om te beschikken buiten het provinciale Natuurnetwerk ophogen van 25 naar 50 hectare;
- onder voorwaarden, ook natuur realiseren die niet direct aansluit op het Natuurnetwerk Brabant (NNB). Bijvoorbeeld natuurprojecten met een minimale omvang? Nu is het een absolute voorwaarde dat natuur aaneengesloten gerealiseerd wordt. Er liggen echter ook veel kansen om natuur (ondernemend of niet) te realiseren op plekken die zich op enige afstand van het Natuurnetwerk Brabant bevinden;
- herzien van de huidige subsidiekaart van het Natuurnetwerk Brabant door het nieuwe nog te realiseren natuurnetwerk te positioneren op plekken waar NNB gekoppeld kan worden aan de klimaat- en wateropgaves;

Ambitie basisvariant versnelling 2020

Om onze ambitie, een robuust en aaneengesloten Natuurnetwerk Brabant in 2027, te halen, moeten er in de komende jaren jaarlijks veel nieuwe natuurprojecten starten**.** Ook in 2020.

We kiezen er daarom voor om onze ambitie, van de basisvariant versnelling, te formuleren in termen van het in gang zetten van de realisatie van nieuwe natuur in 2020.
Om deze ambitie inhoud te geven stellen we onszelf, in de basisvariant, ten doel om in 2020: de aanleg van **800 hectare** nieuwe natuur in gang te zetten. Deels via af te geven subsidiebeschikkingen *(inrichting, grond/inrichting of alleen grond)* **(ongeveer 400 hectare)**; en deels via een grondverkoop of -verpachting met verplichting tot inrichting, dan wel via een aankoop van grond in het NNB en daarmee een eerste stap op weg naar omzetting van de huidige bestemming naar natuur **(ongeveer 400 hectare**).

Uiteraard is deze ambitie alleen haalbaar indien de begroting 2020 akkoord wordt bevonden.
Daarnaast is het voor de ambitie op het gebied van de subsidieaanvragen een voorwaarde dat de manifestpartijen hun afspraken nakomen. Ook de inzet van werkeenheid is cruciaal voor het behalen van deze ambitie.

Prestatieafspraken

In ons versnellingspamflet hebben we gepleit voor stevige prestatieafspraken tussen de provincie en de manifestpartijen. Samenwerken is mooi, maar uiteindelijk telt het concrete natuurresultaat.
Uiteraard vraagt een stevige versnellingsopgave, in zowel de basisvariant als de plusvariant, ook om prestatieafspraken tussen de provincie en Groen Ontwikkelfonds Brabant. Bij een extra investering in natuurontwikkeling mag immers ook extra resultaat worden verwacht. Wij zien dit jaarplan, en de bijbehorende begroting, ook als een prestatieafspraak over de basisvariant.

Tot slot

Uiteraard hangt de uitvoering van dit jaarplan samen met de organisatiebegroting. Voor de voorlopige organisatiebegroting van de basisvariant verwijzen wij naar de basisbegroting. Voor de plusvariant kan pas een realistische begroting worden opgesteld als duidelijk is welke opdrachten wel en niet bij Groen Ontwikkelfonds Brabant komen te liggen.

Groen Ontwikkelfonds Brabant BV.
info@groenontwikkelfondsbrabant.nl
www.groenontwikkelfondsbrabant.nl
Telefoon 06-30956450

Bijlage 1: achter de schermen
Bijlage 2: werkwijze Groen Ontwikkelfonds Brabant
Bijlage 3: relevante beleidsontwikkelingen eind 2019 & 2020

Bijlage 1

Achter de schermen bij het Groen Ontwikkelfonds Brabant

Uiteraard gebeurt er achter de schermen van het Groen Ontwikkelfonds Brabant ook veel. Minder relevant voor de buitenwereld, maar noodzakelijk om onze ambitie te kunnen waarmaken. Vandaar hier kort een aantal belangrijke ontwikkelingen.

Ombouwen Groen Ontwikkelfonds Brabant
Een uitspraak van de Raad van State heeft duidelijk gemaakt dat de wijze waarop Groen Ontwikkelfonds Brabant is ingericht juridisch, althans voor wat betreft de subsidieverlening, niet sluitend is. Dit betekent dat de structuur van Groen Ontwikkelfonds Brabant waarschijnlijk per 1 januari 2020 wordt aangepast. We gaan de subsidieregeling van de provincie voortaan in mandaat uitvoeren. Vanwege deze wijziging dient een fors aantal formele documenten te worden aangepast.

Personele inzet
Vanwege de gewenste versnelling is meer personele inzet nodig. Dat werkt door in de begroting van 2020.

Administratie
Eind 2019/begin 2020 wordt het subsidieproces verder gestroomlijnd en gedigitaliseerd.

Communicatie
Om onze opdracht (realisatie Natuurnetwerk Brabant uiterlijk 2027) te behalen en de versnellingsagenda uit te voeren is een intensivering van onze proactieve communicatie nodig. Enerzijds om nieuwe initiatiefnemers te bereiken en anderzijds om nieuwe concepten onder een zo breed mogelijke aandacht te brengen. Dat doen enerzijds ia persoonlijke contacten, maar anderzijds ook via communicatiekanalen en -middelen als onze website, onze nieuwsbrief en de sociale media.

Eén gezamenlijke werkplek
Sinds najaar 2019 hebben Groen Ontwikkelfonds Brabant en Werkeenheid een gezamenlijke werkplek. Dat was noodzakelijk om effectiever te kunnen samenwerken. De volgende stap is om het persoonlijke contact met de ingehuurde medewerkers grondzaken te verbeteren. Door elkaar vaker te ontmoeten wordt de samenwerking beter en kunnen lopende zaken sneller en beter worden afgehandeld.

Terugdringen doorlooptijden
Vanwege de toegenomen drukte is in 2019 de doorlooptijd van de subsidieverlening en taxaties flink toegenomen. In 2020 gaan we ons inspannen om de doorlooptijd terug te dringen en te maximeren op 4 weken voor een taxatie en 10 weken voor een subsidiebeschikking.

Bijlage 2

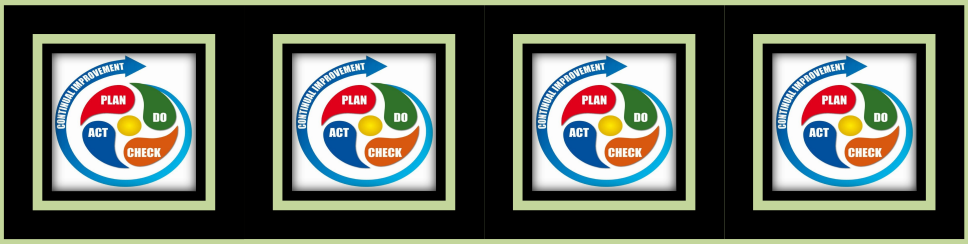

Werkwijze Groen Ontwikkelfonds Brabant

Onze ambitie: een lerende organisatie en een lerende werkwijze.

Lerende organisatie
Wat is een lerende organisatie eigenlijk? Kunnen organisaties eigenlijk wel leren? En zo ja, hoe leren organisaties dan? Of kunnen alleen individuen leren? In de managementliteratuur wordt veelvuldig de volgende definitie van het lerend vermogen van organisaties gehanteerd: *"de mate waarin een organisatie in zijn structuur en cultuur erop gericht is om individuen en groepen te leren en daardoor als geheel in staat is om te leren"* (Simons, 1992). Samengevat: een organisatie leert via mensen die voor die organisatie werken. Individueel en via teams. Uit de literatuur blijkt dat de variabelen leerklimaat en organisatiestructuur bepalend zijn voor het lerend vermogen.

Momenteel huren we veel diensten in via de provincie Noord-Brabant.

We hebben dus nagenoeg geen 'eigen' medewerkers in dienst. Deze werkwijze compliceert het organiseren van het lerend vermogen binnen Groen Ontwikkelfonds Brabant. Dit vraagt dus om continue aandacht.

Lerende werkwijze
Via de PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act) willen we blijven werken aan een hogere kwaliteit. De PDCA is een continue cyclus van het plannen van acties, het uitvoeren van geplande acties, het checken of de resultaten van de acties werkelijk zijn zoals was beoogd, en het bijsturen of bijstellen van de uitvoering of plannen naar aanleiding van de checkresultaten. Op papier niet moeilijk, maar in de dagelijkse praktijk lastig. Zeker omdat er veel partijen betrokken zijn bij het realiseren van het natuurnetwerk. Het streven is dus om als collectief te leren. Dit is ook in 2020 een expliciet aandachtspunt. Hoe realiseren we een lerend systeem?

Deze werkwijze geldt niet alleen voor de organisatie van het Groen Ontwikkelfonds Brabant, maar ook voor:
- de samenwerking met de Werkeenheid;
- het systematisch evalueren van de samenwerking met de manifestpartijen (het organiseren van leersessies met uitvoerende medewerkers van de manifestpartijen);
- het leren en evalueren van werkwijzen/instrumenten, op de wijze zoals we het ONNB hebben geëvalueerd in 2019;.
- met behulp van pilots nieuwe dingen uit te proberen en daarna al dan niet in te bedden in onze reguliere werkwijze. Denk aan bijvoorbeeld de combinatie van nieuwe natuur en energie.

Klanttevredenheidsonderzoek 2020
In 2020 voeren we een klanttevredenheidsonderzoek uit. Met als doel om onze dienstverlening te verbeteren.

Bijlage 3

Relevante beleidsontwikkelingen 2020

Er zijn beleidsontwikkelingen aanstaande, die (mogelijk) invloed hebben op de opdracht dan wel de uitvoering van ervan door Groen Ontwikkelfonds Brabant.

Beleid PAS
Eind 2019/begin 2020 zijn de beleidsuitgangspunten voor de noodzakelijke herziening van het PAS-aanpak nog niet uitgekristalliseerd. Wat de uitkomst ook wordt, dit heeft ongetwijfeld effect op de uitvoeringspraktijk van de realisatie van nieuwe natuur en daarmee op wat Groen Ontwikkelfonds Brabant wil, doet én mag.

Beleidsevaluatie EVZ
Eind 2019/begin 2020 wordt de uitkomst van de provinciale beleidsevaluatie EVZ verwacht. Ook deze evaluatie heeft effect op de uitvoering van plannen in 2020 en verder.

Beleid provincie meerjarige pacht
In het nieuwe bestuursakkoord van de provincie staat de ambitie geformuleerd om in het kader van het landbouwbeleid te gaan werken met meerjarige pacht. Het is belangrijk om de beleidskaders die hiervoor gaan gelden goed af te stemmen op de voorwaarden van de meerjarige pacht die in het kader van (ondernemende) natuur worden gehanteerd.

Evaluatie ONNB
De manifestpartijen hebben in 2019 het concept ONNB geëvalueerd. Deze evaluatie constateert een aantal knelpunten, die om een beleidsmatig antwoord vragen.

Natuurinclusieve landbouw
De provincie werkt eind 2019/begin 2020, in het kader van de stimulering van natuurinclusieve landbouw, aan een concrete uitwerking van de grondaanpak voor de natuurinclusieve boeren. Vanwege de samenhang met het Ondernemend Natuurnetwerk en de grondaanpak ten behoeve van het Natuurnetwerk Brabant is het belangrijk om goed af te stemmen.

Energie
De mogelijkheden, of het ontbreken ervan, in het energiebeleid van de gezamenlijke overheden (gemeenten en provincie) voor het combineren van de doelstelling nieuwe natuur en energie beïnvloedt de realisatie van het Natuurnetwerk Brabant.

Omgevingsvisie en omgevingsverordening
De ruimte die de nieuwe omgevingsverordening biedt, of juist niet, op het gebied van bijvoorbeeld het combineren van diverse maatschappelijke doelen (energie en nieuwe natuur) heeft invloed op de versnelling van de realisatie van nieuwe natuur.

Evaluatie van enkele RO-regelingen
Eind 2019/begin 2020 evalueert de provincie de landgoedregeling, de ruimte-voor-ruimte-regeling en de regeling landschapsverbetering. Mogelijk dat de herziene regelingen kansen bieden voor de realisatie van nieuwe natuur.